

sige, haarde Haand regerede, og saa maa de Herrer føle sig tilfredse, som de vil, indenfor denne regerede Kirke med de haarde Greb. Vi skal styre den Kirke, og de vekslende Regeringer kan hver have sin Opfattelse af det, og saa kan vi f. Eks. i et saadant Spørgsmaal som Daaben fra 1925 til 1926, hvis det varer saa længe, have den kirkelige Opfattelse, at man bør følge det gamle Ritual, og fra 1926 til 1927 kan den Opfattelse komme frem, at man skal døbe paa en helt anden Maade, og endelig kan der maaske til næste Aar komme en ny Opfattelse frem. Dette forekommer mig at være en uudholdelig Situation.

Jeg vil derfor sige til Venstre, at trods de besindige Ord, der har lydt om, at man ikke skal foregribe noget, og at der ingen Trang er til Stede fra Menighedens Side, skal man ikke overse, at denne Trang blev stærkt tilkendegivet af det kirkelige Udvalg af 1920, og dette var en af Kirken valgt Repræsentation. Man kan ikke sige, at dette er et nyt Spørgsmaal, som bringes frem. Gang paa Gang, allerede i 1916, blev der af et Udvalg, ganske vist ikke officielt, udtalt Ønsker ganske i samme Retning, det er ikke noget, som, om jeg saa maa sige, kommer frem fra det blaa, det er Ting, som virkelig er levende i en stor Del af Kirkens Bevidsthed.

Jeg vil slutte med at sige, at hvis man stiller sig saaledes, som man gør fra Venstres Side, løber man en Risiko overfor en stor Klasse af Kirkens Medlemmer, som forstaar, at man her staar i en for Kirken utaalelig Situation, at man har budt en Haand fra Regeringens Side uden at paalægge nogen særlig Tvang, og den skulde man derfor modtage. Jeg vil varmt anbefale, at man stiller sig velvilligt overfor dette Lovforslag og modtager det Tilbud, som ligger deri, saa meget mere som det ikke paa nogen Maade foregriber noget som helst Resultat. Til sidst vil jeg fremhæve en Ting, som ogsaa laa i mine første Udtalelser, nemlig dette, at hvis man forandrer Loven paa den Maade, som den radikale Ordfører ønsker, først og fremmest saaledes, at man i Stedet for at lade Kirken komme til Orde siger, at Rigsdagen skal vælge nogle Folk, der skal repræsentere Kirken, hører den Samstemning fra vor Side op, som der er talt om, og selvfølgelig hører den ogsaa

op, hvis man paa anden Maade vil indskrænke det Mandat, der ydes dette kirkelige Udvalg. Vi holder os til Lovforslaget; det er det, vi har givet vor Tilslutning, det Lovforslag, som i § 1 siger, at alle de Omraader, her har været Tale om vedrørende Stat og Kirke, skal overvejes, derunder ogsaa Adskillelse. Vi kan derfor ikke paa nogen Maade godkende, at dette sidste „derunder“ er fremhævet, som om det var det eneste, dette Udvalg har at beskæftige sig med.

Povisen: Maa jeg begynde med at gøre nogle Bemærkninger til den højtærede Kirkeminister i Anledning af den korte Bemærkning, hvormed den højtærede Minister sluttede Debatten forleden Aften. Maa jeg først give den højtærede Kirkeminister et venskabeligt Raad. Jeg vil raade den højtærede Kirkeminister til, at han fremtidig holder sig efterrettelig den uskrevne Lov, at hvad der forhandles i Fortrolighed, bringer man ikke ind i den offentlige Debat. Jeg tror, den højtærede Kirkeminister vilde tjene sig selv ved at følge denne gode uskrevne Lov; jeg tror, han vil berede sig ret store Vanskeligheder, hvis han ikke gør det. Her drejer det sig oven i Købet om en fortrolig Samtale, som ikke var ønsket fra min Side, men ønsket fra den højtærede Kirkeministers Side, da jeg kom i en helt anden Anledning, saa at det, der er fremført af den højtærede Kirkeministers Blad om denne Samtale, altsaa er fuldkommen urigtigt.

Jeg bebrejder ikke den højtærede Kirkeminister de Udtalelser, der er fremkommet i Bladet, fordi jeg ved, at den højtærede Kirkeminister ikke billiger dem; han har overfor mig taget Afstand derfra. Men den højtærede Kirkeminister udtalte i denne korte Bemærkning, at jeg havde sagt, at han ikke kunde autorisere det Rørdamske Ritual. Den højtærede Kirkeminister dokumenterede imidlertid i samme Aandedrag, at jeg ikke kan have sagt dette, uanset at det var ganske utænkeligt, eftersom det vilde være i Strid med Udtalelser, jeg har fremsat atter og atter. Den højtærede Kirkeminister siger nemlig i samme Aandedrag, at da jeg kom tilbage fra Fyn — efter at jeg ved Samtaler med Pastor Rørdam havde faaet Rede paa, at den Indledning, som det her drejer sig om: „saaledes som vi kan